

*Vlada Crne Gore
Generalni sekretarijat*

*Broj: UP – 231-6/21
Podgorica, 21.12.2022. godine*

INICIJATIVA MLADIH S INVALIDITETOM BOKE

**Stari grad br. 454
KOTOR**

Na osnovu čl. 26 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Sl.list RCG" br.44/2012 i 30/17), Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore daje sljedeće:

OBAVJEŠTENJE

Dopisom od 06.08.2021. godine, obratili ste se Generalnom sekretarijatu Vlade Crne Gore zahtijevajući pristup informaciji:

Koje konkretne mjere i aktivnosti je Vlada Crne Gore preduzela na sprovođenju preporuka Komiteta UN – a za prava osoba sa invaliditetom iz Zaključnih razmatranja o Inicijalnom izvještaju Crne Gore o sprovođenju Konvencije UN – a o pravima osoba sa invaliditetom, u odnosu na:

- *Usvajanje pristupa OSI zasnovanog na ljudskim pravima u svim zakonima, politikama i mjerama (paragraf 7);*
- *Uspostavljanje procedura i mehanizama, koji osiguravaju da procjene uticaja na invaliditet čine sastavni dio legislativnog procesa (paragraf 7 tačka a);*
- *Učešće OSI i njihovih reprezentativnih organizacija u procesu nadgledanja primjene Konvencije UN – a, uključujući obezbjeđivanje potrebnih finansijskih sredstava (paragraf 61 tačka c);*
- *Koji mehanizmi u okviru Vlade Crne Gore postoje za praćenje sprovođenja politika i planova koji se odnose na prava OSI, uključujući i Konvenciju UN? Koje su zainteresovane strane uključene u rad tih mehanizama? Jesu li organizacije OSI angažovane kao članovi takvih mehanizama tj. da li postoji nacionalni savjet za prava OSI i koliko se često sastaje? Postoji li nacionalna kontakt osoba koja nadgleda sprovođenje Konvencije UN – a? Da li postoji kontakt osoba za OSI na nivou cijele Vlade i na nivou svakog ministarstva sa dovoljnim ovlaštenjima da integriše prava OSI u sve politike i programe?*
- *Da li postoji nadležna osoba ili ministarstvo koji su odgovorni za sprovođenje i monitoring ciljeva održivog razvoja? Ukoliko postoji, da li se oni konsultuju sa organizacijama OSI i na koji način i imaju li ovlaštenja da sprovode međuresorno budžetiranje i monitoring ili je to nadležnost Ministarstva finansija i socijalnog staranja?*
- *Kako su prava OSI integrisana u nacionalno planiranje i izvještavanje o ciljevima održivog razvoja i uzimaju li se u obzir prioriteti organizacija OSI i da li oni ulaze u izvještavanje o ciljevima održivog razvoja i ljudskim pravima?*

- Koji je udio nacionalnih razvojnih programa podržanih u okviru procesa ciljeva održivog razvoja koji izričito uključuju OSI u ciljeve, indikatore, budžete i izvještaje o monitoringu?
- Da li su objekat u kome se nalazi Vaša institucija i Vaš web-sajt pristupačni za osobe sa invaliditetom (OSI) i u kojoj mjeri? Da li u svom timu imate zaposlene OSI i koliko?

O b r a z l o ž e n j e

S tim u vezi, obavještavamo vas da je, postupajući po Vašem zahtjevu, Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore zatražio izjašnjenje od Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava, koje vam u prilogu dostavljamo.

**OVLAŠĆENO LICE
ZA GENERALNI SEKRETARIJAT**

Nikola Kandić

Jelena Hukonj

Crna Gora

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava

Adresa: Vuka Karadžića, br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.gov.me/mpa

Povodom zahtjeva za slobodan pristup informacijama kojim se NVO Inicijativa mladih sa invaliditetom I me Boke iz Kotora obratila Vladi Crne Gore zahtjevom kojim je tražila informacije o konkretnim mjerama i aktivnostima koje je Vlada Crne Gore preduzela na sprovođenju preporuka Komiteta UN o pravima osobe sa invaliditetom iz Zaključnih razmatranja o Inicijalnom izvještaju Crne Gore o sprovođenju preporuka Komiteta UN o pravima lica sa invaliditetom u odnosu na :

Usvajanje pristupa OSI zasnovanog na ljudskim pravima u svim zakonima, politikama i mjerama;

Uspostavljanje procedura i mehanizama koji osiguravaju da procjene uticaja na invaliditet čine sastavni dio legislativnog procesa ; učešće OSI i njihovih reprezentativnih organizacija u procesu nadgledanja primjene Konvencije UN, uključujući obezbjeđivanje potrebnih finansijskih sredstava informišemo Vas sledeće:

1)-Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava formiran je Direktor za zaštitu i jednakost lica sa invaliditetom, na koji način je pitanje ljudskih prava lica sa invaliditetom podignut na mnogo veći nivo. Nadležnosti ovog Direktorata su veoma široko postavljene, definisane su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava ¹, Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i Odlukama Vlade Crne Gore².

2) Vlada Crne Gore je na sjednici od 09. decembra 2021. donijela Odluku o formiranju Savjeta za prava lica sa invaliditetom . Odluka je verifikovana zaključkom Vlade Crne Gore br. 04-6432/2 od 16. decembra 2021. godine.

Savjet:

1) prati izvršavanje preuzetih obaveza Crne Gore koje proizilaze iz Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom i drugih međunarodnih dokumenata koji se odnose na zaštitu prava lica sa invaliditetom; 2) prati primjenu propisa koji se odnose na zaštitu prava lica sa invaliditetom i daje inicijative za njihove izmjene i usvajanje novih propisa; 3) prati implementaciju strategija koje se odnose na ostvarivanje prava lica sa invaliditetom, zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti; 4) podnosi Vladi inicijative, predloge, mišljenja i analize koje se odnose na ostvarivanje prava lica sa invaliditetom u Crnoj Gori; 5) unapređuje međuresorni i multidisciplinarni pristup u promociji, prevenciji i zaštiti prava lica sa invaliditetom; 6) unapređuje saradnju nevladinih organizacija, organa državne uprave, lokalne uprave i lokalne samouprave u procesu zaštite prava lica sa invaliditetom;

¹ <https://www.gov.me/dokumenta/964525a6-8784-4513-99f1-ab1ba1d47e9f>

Član 6 Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom "Službenom listu CG", br. 35/2015 od 7.7.2015. godine i 44/2015, a stupio je na snagu 15.7.2015.

² Odluka o obrazovanju Savjeta za prava lica sa invaliditetom Odluka je objavljena u "Službenom listu CG", br. 138/2021 od 29.12.2021. godine, a stupila je na snagu 6.1.2022.

7) upoznaje javnost sa pravima lica sa invaliditetom i obavještava o stanju prava lica sa invaliditetom u Crnoj Gori; 8) razmatra i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava lica sa invaliditetom.

Jedan od najvažnijih zadataka Savjeta je praćenje obaveza je praćenje izvršavanje preuzetih obaveza Crne Gore koje proizilaze iz Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom i drugih međunarodnih dokumenata koji se odnose na zaštitu prava lica sa invaliditetom te samim tim i preporuka Komiteta UN o pravima lica sa invaliditetom.

Važno je napomenuti da je Odlukom o obrazovanju Savjeta za prava lica sa invaliditetom – pitanje zaštite prava lica sa invaliditetom posmatrano kroz model zasnovan na ljudskih pravima.

Administrativne i tehničke poslova za potrebe ovog Savjeta će obavljati Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, za razliku od predhodnog koji je bio u nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranje.

U procedure je izbor 5 predstavnika nevladinih organizacija za članove Savjeta. Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava je dana 18. januara 2022. objavilo javni poziv nevladinim organizacijama za izbor 5 predstavnika NVO u Savjetu za prava lica sa invaliditetom.³

3) Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava koordinira radnom grupom za pripremu i praćenje implementacije nove Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027 godine sa AP za 2022-2023. godinu. Strateški cilj ovog dokumenta je ravnopravan pristup lica sa invaliditetom kroz izmjenu institucionalnog pravnog, socioekonomskog okvira, uz primjenu modela zasnovanog na ljudskim pravima. Strategija se oslanja na Evropsku Strategiju za lica sa invaliditetom, Konvenciju UN o pravima lica sa invaliditetom i posebno na preporuke Komiteta UN o pravima lica sa invaliditetom u odnosu na koje država Crna Gora ima obavezu da izvesti do kraja 2023 godine. **Dakle aktivnosti iz AP 2022-2023 za implementaciju Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti (2022-2027) se temelje na zaključnim zapažanjima preporuka Komiteta UN o pravima lica sa invaliditetom od 2017. godine.⁴ i doprinose implementaciji preporuka Komiteta UN o pravima lica sa invaliditetom. Pored toga, nova Strategija predstavlja iskorak u odnosu na predhodni dokument, sa razloga što je pored svih navedenih oblasti akcenat posebno stavljen na žene i djevojčice sa invaliditetom.**

Kada su u pitanju kontakt osobe za sprovođenje politika lica sa invaliditetom, važno je napomenuti da je radna grupa sastavljena od ukupno 33⁵ predstavnika svih resora i to : - ministarstava, Uprave za inspeksijske poslova, Uprave za sport i mlade, Zavoda za statistiku; Skupštine Crne Gore; Zajednice opština Crne Gore, Institucije zaštitnika ljudskih prava i sloboda

³ <https://www.gov.me/clanak/javni-poziv-za-predlaganje-pet-predstavnika-ca-nevladinih-organizacija-lica-sa-invaliditetom-za-clanove-ice-savjeta-za-prava-lica-sa-invaliditetom>

⁴ CRPD/C/MNE/CO/ od 19. avgusta 2017. godine

⁵ Rješenje o formiranju Radne grupe za izradu Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027 sa Akcionim planom, kao i praćenje sprovođenja Strategije i pripremu izvještaja o implementaciji br. 01 – 040/21 – 7891 od 19.07.2021 godine.

Crna Gora

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava

Adresa: Vuka Karadžića, br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.gov.me/mpa

Crne Gore, tri predstavnika nevladinih organizacija koji se bave zaštitom lica sa invaliditetom, predstavnika Sudskog savjeta Crne Gore, i uz praćenje Institucije Zaštitnika Crne Gore i međunarodnih organizacija za ljudska prava.

Nova Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2022-2027 sa Akcionim planom za 2022-2023, je pripremljena uz finansijsku podršku UNDP. Na Međunarodni dan lica sa invaliditetom 03. decembra 2021 godine je prezentovan Nacrt Strategije i početak -javne rasprave za sve subjekte koji su zainteresovani za unepređenje ovog dokumenta najkasnije do 28. decembra 2021 godine.⁶

Programom rada Vlade Crne Gore za 2022. godinu planirano je usvajanje ovog dokumenta u II kvartalu 2022 godine.

4) Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava priprema **Finalni izvještaj o realizaciji i važeće Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom i promociju jednakosti za period 2017-2021 godinu**. Implementacija Strategije za period 2017-2021 se pratila kroz usvajanje dvogodišnjih izvještaja sa AP. Usvajanje finalnog izvještaja o implementaciji ovog dokumenta je planirano za I kvartal 2022 godine. Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom i promociju jednakosti 2017-2021 se implementira i na nivou lokalnih samouprava kroz usvajanja lokalnih akcionih planova. Izvještaji pokazuju da je usvojeno pet lokanih akcionih planova (Pljevlja, Bijelo Polje, Tuzi, Herceg Novi i Tivat.). Praćenje harmonizacije propisa sa Zakonom o zabrani diskriminacije i Konvencijom UN o pravima lica sa invaliditetom je jedna od aktivnosti ove Strategije. Predhodno usvojeni izvještaji pokazuju nivo napretka harmonizovanih propisa sa Konvencijom UN o pravima lica sa invaliditetom, a sve shodno Analizi usklađenosti crnogorskog zakonodavstva sa Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i Konvencijom UN o pravima lica sa invaliditetom sa preporukama za harmonizaciju, koju je Vlada Crne Gore usvojila decembra 2016. godine. Shodno ovoj Analizi, u 2021 godini harmonizovana su dva propisa i to: Zakon o porezu na dodatnu vrijednost I Zakon o upotrebi putničkih motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letilica i on je objavljen u Službenom listu Crne Gore broj 146/21 od 31.12.2021).

5) Pored nove Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2027 godine, važno je podsjetiti da je sektorskim analizama za finansiranje projekata/programa NVO organizacijama u oblasti zaštite prava lica sa invaliditetom po osnovu koje je objavljen Javni Konkurs Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava za 2021. godinu i donešena **Odluka o finansiranju projekata/ programa nevladinih organizacijama u oblasti zaštite lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za 2021.** finansijski podržano 19 najkvalitetnijih projekata ukupne vrijednosti 388.301,35€. Jedan od ciljeva ovog Konkursa je implementacija preporuka Komiteta UN.

6) Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava-Direktorat za zaštitu i jednakost lica sa invaliditetom i drugim aktivnostima doprinosi smanjenju višestruke diskriminacije lica sa invaliditetom. Regionalnu konferenciju na temu "Sprečavanje višestruke diskriminacije lica sa invaliditetom". Na konferenciji su pored državnog sekretara i šefa PPCG za poglavlje 23 gđina Bojana Božovića i v.d. Generalne Direktorice Direktorata za zaštitu i jednakost lica sa invaliditetom u Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava govorili: potpredsjednica Komiteta UN o pravima lica sa invaliditetom gđja KIM Myion i član Komiteta UN o pravima lica sa invaliditetom u predhodna dva saziva gđin

⁶ <https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-sprovedenoj-javnoj-raspravi-o-nacrtu-strategije-za-zastitu-lica-s-invaliditetom>

Crna Gora

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava

Adresa: Vuka Karadžića, br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.gov.me/mpa

Damjna Tatić, Zamjenik pravobranitelja za lica sa invaliditetom Republike Hrvatske gđin Dario Jurić i predstavnica organizacija lica sa invaliditetom g-dja Miroslava Mima Ivanović. Cilj konferenciji je bio razmjena znanja i iskustva u sprečavanju višestruke i višesekcijske diskriminacije lica sa invaliditetom. Na konferenciji je učestvovalo cca 30 učesnika predstavnika institucija i organizacija lica sa invaliditetom, a organizovana je u hibridnom modelu.

Ministarstvo pravde ljudskih i manjinskih prava realizovalo je (18.11.2021 godine) okrugli sto na temu "Jednake mogućnosti za sve članove društva-uklanjanje arhitektonskih, administrativnih i drugih barijera koje onemogućavaju ravnopravan položaj u društvu".

7) Pitanje prava lica sa invaliditetom su integrisana u sve politike i izvještavanja o ciljevima održivog razvoja i ljudskim pravima i posmatraju se multisektorski i multidisciplinarno.

8) Objekat u kojem se nalazimo nije pristupačan za lica sa invaliditetom, dok u Ministarstvu radi jedno lice sa invaliditetom.

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava će u narednom periodu još intenzivnije nastaviti sa preduzimanjem aktivnosti i mjera za unapređenje ljudskih prava lica sa invaliditetom i implementaciju Konvencije UN o pravima lica sa invaliditetom u pravni sistem Crne Gore.